*दुर्मोक्ष f. *Capparis sepiaria* Râǵan. 3,98.

दुर्य, दौरिय 1) Adj. *zur Thür —, zum Hause gehörig.* — 2) m. f. (या) Pl. *Wohnung.*

*दुर्यवनम् Adv. *schlimm mit den* Javana L. K. 972.

दुर्यशस् n. *Unehre* Naish. 9,63.

दुर्यामन् m. N. pr. eines Fürsten.

दुर्युग n. *ein schlimmes Weltalter* zu Spr. 3092.

दुर्युज् Adj. *schwer anzuspannen.*

दुर्योग m. *Hinterlist.*

दुर्योण n. *Behausung.*

*दुर्योध Adj. *schwer zu bekämpfen.*

दुर्योधन 1) Adj. dass. Nom. abstr. °ता f. — 2) m. N. pr. *a*) des ältesten Sohnes des Dhṛtarâshṭra. — *b*) eines Sohnes des Sudurǵaja.

*दुर्योधनवीर्यज्ञानमुद्रा f. *eine best. Stellung der Hände.*

*दुर्योधनावरज m. Bein. Duḥçâsana's Gal.

दुर्योनि Adj. von *von schlechter, unreiner Herkunft.*

1. दुर्लक्ष्य n. *ein schlechtes, unsicheres Ziel* 310,6.

2. दुर्लक्ष्य Adj. *schwer wahrzunehmen, kaum sichtbar.*

दुर्लङ्घन Adj. *worüber man mit Mühe hinübergelangt, schwer zu überwinden.*

दुर्लङ्घ्य Adj. 1) dass. Nom. abstr. °ता f. Daçar. 145,5. — 2) *schwer zu übertreten, dem man sich fügen muss* (Befehl).

दुर्लभ 1) Adj. (f. या) *a*) *schwer zu erlangen, —finden, —anzutreffen, —zu Gesicht zu bekommen, wozu man nicht leicht gelangt, selten.* जीवित n. so v. a. *schwer zu retten.* Mit einem Infin. *schwer zu.* °तर Compar. *überaus schwer zu erlangen, —anzutreffen.* — *b*) *theuer, werth, carus* Kâraṇḍ. 66,22. 67,2. — 2) m. *a*) **Curcuma Amhaldi* oder *Zerumbet* Râǵan. 6,119. — *b*) N. pr. eines Mannes. — 3) *f. या *a*) *Alhagi Maurorum* Râǵan. 4,54. — *b*) *eine weiss blühende* Kaṇṭakârî Râǵan. 4,35.

दुर्लभक 1) Adj. = दुर्लभ 1) *b*) Kâd. 2,105,8. 115, 2. — 2) m. N. pr. eines Fürsten.

दुर्लभता f. und दुर्लभत्व n. *Seltenheit.*

दुर्लभवर्धन m. N. pr. eines Fürsten.

दुर्लभस्वामिन् m. Name eines von Durlabhavardhana errichteten Heiligthums.

दुर्लम्भ in *अति°.

दुर्ललित 1) Adj. *a*) *verwöhnt* (Bâlar. 134,6. Prasannar. 162,2), *ungezogen, unartig* (Bâlar. 35, 7). — *b*) am Ende eines Comp. *verwöhnt durch*, so v. a. *keinen Gefallen mehr findend an, überdrüssig.* — 2) n. *Unart, ein schlimmer Streich, Schabernack.*

दुर्ललितक Adj. = दुर्ललित 1) *a*).

दुर्लसित Adj. dass.

दुर्लाभ Adj. = दुर्लभ 1) *a*).

दुर्लिपि f. *schlimme, verhängnissvolle Schriftzüge* (die das Schicksal auf die Stirn eines Menschen schreibt) Spr. 7637.

दुर्लेख m. dass. Glosse zu Spr. 7637.

दुर्लेख्य n. *ein falsch geschriebenes Actenstück.*

*दुर्व्, दूर्वति (हिंसायाम्).

दुर्वच Adj. 1) *was man nicht gern sagt, hart* (Worte). — 2) *was sich schwerlich sagen lässt, schwer zu behaupten.* Nom. abstr. °त्व n. — 3) *worauf* oder *worüber es schwer ist Etwas zu sagen, schwer zu beantworten.*

दुर्वचक Adj. wohl *schwer zu beantworten.* °योगा: *eine best. Kunst.* v. l. दुर्वाचक°.

दुर्वचन n. Pl. *böse, harte Worte, Schmähung* 313,27 (im Prâkrit).

1. दुर्वचस् n. 1) dass. — 2) *schlechte, dumme Worte.*

2. दुर्वचस् Adj. 1) *schlechte, harte Reden führend.* — 2) *worauf es schwer ist zu antworten.* Nom. abstr. °स्त्व n.

दुर्वणिज् m. *ein Bösewicht von Kaufmann.*

दुर्वदक Adj. *schlecht redend, im Reden anstossend* u. s. w.

दुर्वराह m. vielleicht *Wildschwein.*

1. दुर्वर्ण m. *eine schlechte Farbe, Unreinigkeit.*

2. दुर्वर्ण 1) Adj. (f. या) *a*) *eine schlechte, garstige Farbe —*, insbes. *Hautfarbe habend.* — *b*) *von niedriger Kaste.* — 2) n. *a*) *Silber* Râǵat. 7,1085. — *b*) **die wohlriechende Rinde von Feronia elephantum* Râǵan. 4,126.

*दुर्वर्णक n. *Silber.*

दुर्वर्तु Adj. *schwer abzuwehren, unüberwindlich.*

दुर्वल Adj. *hautkrank* (Kull.) M. 3,151. दुर्वाल v. l.

दुर्वस 1) n. impers. *schwer zu wohnen.* — 2) Adj. (f. या) *a*) *schwer zuzubringen* (Zeit). — *b*) *durch seine Gegenwart Unheil bringend.*

दुर्वसति f. *ein schweres Wohnen, ein mit Leiden verbundener Aufenthalt.*

दुर्वह् Adj. (f. या) 1) *schlecht tragend*, so v. a. *zum Reiten schlecht* Sâj. zu ṚV. 4,2,11. — 2) *schwer zu tragen.* — 3) *dem man sich nicht leicht hingiebt, schwer auszuführen.*

दुर्वाग्भव MBh. 13,2259 fehlerhaft für °भाव.

दुर्वाग्भाव m. *Schmähsucht* MBh. 13,40,13.

1. दुर्वाच् f. *harte Worte, Schelte.*

2. दुर्वाच् Adj. 1) *eine üble Stimme habend.* — 2) *den Leuten Böses nachredend.*

दुर्वाचकयोग m. Pl. v. l. für दुर्वचक°.

दुर्वाचिक n. *ein schlimmer Auftrag* Naish. 9,62.

दुर्वाच्य 1) Adj. *schwer auszusprechen, hart* (Worte). — 2) n. *a*) *böse —, beleidigende Worte.* — *b*) *eine böse Nachricht.*

*दुर्वात m. *Farz.*

दुर्वातय्, °यति *Jmd* (Acc.) *befarzen.*

1. दुर्वाद् m. *Tadel* Spr. 3621, v. l.

2.*दुर्वाद् Adj. *schlecht redend.*

दुर्वान्त Adj. (f. या) *der nicht gehörig vomirt hat* 218,7 (von einem Blutegel, *der das eingesogene Blut nicht vollständig von sich gegeben hat*).

दुर्वार् Adj. (f. या) *schwer zurückzuhalten, —zu hemmen, —zurückzuweisen, unwiderstehlich.* Nom. abstr. °त्व n. Comm. zu Çânt. 1,2.

दुर्वारण 1) Adj. dass. — 2) m. Pl. N. pr. eines Stammes der Kâmboǵa MBh. 7,112,43. दुर्वारि.

दुर्वारणीय Adj. = दुर्वार्.

दुर्वारि m. Pl. v. l. für दुर्वारण 2).

दुर्वारित Adj. = दुर्वार्.

दुर्वार्ता f. *eine schlechte Nachricht.*

दुर्वार्य Adj. = दुर्वार्. Nom. abstr. °ता 71,29.

दुर्वाल Adj. *kahlköpfig* Gaut. M. 3,151, v. l. Nach einem Comm. auch *hautkrank* oder *rothhaarig.*

दुर्वासउपाख्यान n. Titel einer *Erzählung.*

दुर्वासना f. *eine falsche Vorstellung.*

दुर्वासस् 1) Adj. *schlecht bekleidet, entblösst* MBh. 12,303,9. Auch als Beiw. Çiva's. — 2) m. N. pr. eines wegen seines Jähzornes verrufenen Brahmanen.

दुर्वासस Adj. Verz. d. Oxf. H. 80,*a*,4 fehlerhaft für दौर्वासस. °पुराण n. Titel eines Purâṇa.

दुर्वासाचार्य m. N. pr. eines *Lehrers.*

दुर्वासेश्वर n. Name eines Liṅga.

दुर्वासोद्विशती f. (Opp. Cat. 1), दुर्वासोपनिषद् f. und दुर्वासोमततत्त्व n. Titel von Werken.

दुर्वाहित n. *eine schwere Last.*

दुर्विकत्थन Adj. *auf eine unangenehme Weise prahlend.*

1. दुर्विकल्प m. *eine unbegründete Unentschlossenheit* Daçak. 84,4.

2. दुर्विकल्प Adj. *überaus unsicher, —gewagt* Nilak. zu MBh. 2,66,2.

दुर्विगाह् 1) Adj. *a*) *worin sich zu tauchen —, worin einzudringen —, worin sich hineinzubegeben schwer fällt, tief, unergründlich.* — *b*) *misslich, schlimm* Prasannar. 23,23. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Dhṛtarâshṭra.

दुर्विगाह्य Adj. = दुर्विगाह् 1) *a*).

1. दुर्विचार m. *ein übel angebrachtes Bedenken* Comm. zu Daçak. 84,4.